Humanities Sciences
ISSN: 1308 7320
Article ID: 4C0270

Status : Research Article
Received: 21.03.2026
Accepted: 25.07.2026

Evren Günevi Uslu
Duzce University, evrengunevi@hotmail.com, Düzce-Türkiye
Kazım Özkan Ertük
Duzce University, ozkanerturk@duzce.edu.tr, Düzce-Türkiye

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2026.21.3.4C0270	
ORCID ID	0000-0003-4134-3897	0000-0003-0804-3470
Corresponding Author	Evren Günevi Uslu	

TELEVİZYON UYGULAMASI DERSİNİN RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ YETERLİKLERİNE ETKİSİ: UYGULAMA ÖNCESİ VE SONRASI KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA

ÖZ

Radyo Televizyon ve Sinema bölümü öğrencilerinin mesleki deneyim kazanmaları ve sektörde iş imkânlarını değerlendirebilmeleri açısından lisans döneminde uygulama oldukça büyük önem taşımaktadır. 2018-2019 yılında ilk öğrencilerini alan Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü'nde, uygulama alanı olmaması nedeniyle bölüm öğrencilerinin uygulama alanındaki eksikliklerini gideremediği gözlemlenmiştir. Bu nedenle Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde yayın stüdyoları kurularak uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine etkisini ve alınan eğitimin mesleki yeterliliklerine katkısının olup olmadığını ölçmek amacıyla yayın stüdyoları kurulmuştur. Uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine katkısı, öğrencilerin tutumlarını betimlemeye yönelik anket araştırma materyali kullanılarak ölçülmüştür. Proje sonunda uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine etkisinin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu proje, yayıncılık sektörüne donanımlı gençler yetiştirmek için Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinde uygulama biriminin gerekliliğini ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Televizyon, Uygulama Merkezi, Yapım, Yayın

ASSESSMENT OF THE PRE-PRACTICE STATUS AND POST-PRACTICE DEVELOPMENT OF RADIO, TELEVISION, AND CINEMA STUDENTS REGARDING TELEVISION PRACTICUM

ABSTRACT

Practical experience during undergraduate studies is of great importance for students in the Radio, Television, and Cinema department to gain professional experience and explore job opportunities in the sector. It was observed that students in the Radio, Television, and Cinema Department of Duzce University's Faculty of Art, Design, and Architecture—which admitted its first students in the 2018–2019 academic year—were unable to address gaps in their practical skills due to the lack of dedicated practical facilities. Consequently, broadcasting studios were established within the Radio and Television Application and Research Center to assess the impact of this practical training on students' professional development and its contribution to their professional competencies. The contribution of the training to professional development was measured using a survey designed to assess the students' attitudes before and after the practical training. The project concluded that the practical training had a positive impact on the students' professional development. This project is significant as it demonstrates the necessity of having practical training units within Radio, Television, and Cinema departments to prepare well-equipped young professionals for the broadcasting industry.

Keywords: Communication, Television, Application Center, Production, Broadcasting

How to Cite:
Günevi Uslu, E. ve Ertürk, K.Ö., (2026). Televizyon uygulaması dersinin radyo, televizyon ve sinema öğrencilerinin mesleki yeterliklerine etkisi: uygulama öncesi ve sonrası karşılaştırmalı bir araştırma. Humanities Sciences, 21(3):64-77, DOI: 10.12739/NWSA.2026.21.3.4C0270

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Türkiye'de yayıncılık sektörü ve medya çalışmaları üzerine yapılan tartışmalar bu alanla ilgili eğitim veren okullardaki teorik ve pratik uygulamalar arasında üretken bir ilişki kurulamaması nedeniyle çok uzun yıllardır süregelmektedir. Özellikle İletişim ve Sanat Tasarım ve Mimarlık fakültelerinde yer alan Radyo Televizyon ve Sinema öğrencileri için olması zorunlu olan pratik uygulamalar, fakültelerin uygulama yönündeki eğitim altyapısını eksik bırakmaları nedeniyle öğrencilerde mesleki çıktılara yönelik eksikliklere sebep olmaktadır. Son yıllarda, medya sektörüne yönelik uygulama gerektiren dersler kapsamında pratik beceri almadan mezun olan öğrencilerin sayısı artmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin istihdam problemleri yaşamamaları ve mezun olmadan önce kariyer planlamalarını oluşturabilmeleri açısından uygulama yapmaları büyük önem taşımaktadır. Bununla beraber, üniversitelerin ilgili bölümlerinin uygulama imkânlarının ve birimlerinin olması öğrenciler için geçerli bir tercih sebebi olması noktasında önem taşımaktadır.

Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü 2018-2019 yılında ilk öğrencilerini almıştır. Ancak uygulama merkezi henüz olmayan bölüm öğrencileri uygulama alanında eksiklerini gideremektedir. Bu proje ile, Radyo Televizyon ve Sinema bölümü öğrencilerinin nitelikliliğini artırmak ve uygulama yapma gereksinimlerini tatmin etmek, öğrencilerinin film üretmelerini, televizyon alt yapısının öğrenilmelerini ve uygulamalı program yapım yayın içeriği üretilmelerini ve öğrenmelerini sağlamak, teşvik etmek ve televizyon imkânları dahilinde olanaklar sağlamak; televizyonun gönüllü çalışan öğrencilerini gerek fakültenin öğretim elemanlarıyla, gerekse sektörün değişik uzmanlık alanlarından profesyonellerle buluşturarak kuramsal ve hizmet içi eğitim vermek, bu alanlarla ilgili çekirdek kadrolar oluşturarak TV yapım-yönetim olanakları sunmak ve bu olanakları giderek yetkinleştirip arttırmaya çalışmak; öğrencilerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası çeşitli ortamlardaki etkinliklerle, karşılıklı deneyimleri sağlamaları amacıyla tasarlanmıştır. Bu proje ile oluşturulan yayın stüdyosunda Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema öğrencilerine yönelik eğitim gerçekleştirilecektir. Bu amaçla kurulan planlanan televizyon stüdyosu reji odası ve çekim stüdyosundan oluşmaktadır. Bu proje, yayıncılık sektörüne donanımlı gençler yetiştirmek ve bir uygulama birimi olarak uygulama merkezlerinin genel olarak gerekliliğini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Türkiye'de medya ve yayıncılık eğitimine ilişkin sorunlar yıllardır öğrenciler, akademisyenler ve sektör çalışanları arasında önemli bir tartışma alanı oluşturmaktadır. Medya sektörü bu mesleğin en iyi usta-çırak ilişkisi içinde öğrenilebileceği görüşünü savunmaktadır. Öğrenciler sektörde iş bulmakta, bir tarafa staj yapacak yer bulmakta bile zorluk çekmektedir. Radyo Televizyon ve Sinema bölümü öğrencilerinin nitelikliliğini artırmak ve uygulama yapma gereksinimlerini tatmin etmek, öğrencilerin film üretmelerini, televizyon altyapısını öğrenmelerini, mesleki deneyim kazanmalarını ve sektörde iş imkânlarını değerlendirebilmelerini açısından lisans döneminde uygulama oldukça büyük önem taşımaktadır. 2018-2019 yılında ilk öğrencilerini alan Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü'nde, uygulama alanı olmaması nedeniyle bölüm öğrencilerinin uygulama alanındaki eksikliklerini gideremediği gözlemlenmiştir. Bu nedenle Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde yayın stüdyoları kurularak uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine etkisini ve alınan eğitimin mesleki

yeterliliklerine katkısının olup olmadığını ölçmek amacıyla Düzce Üniversitesi Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde yayın stüdyoları kurulmuştur. Uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine katkısı, öğrencilerin tutumlarını betimlemeye yönelik anket araştırma materyali kullanılarak ölçülmüştür. Proje sonunda Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde kurulan yayın stüdyolarında uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine etkisinin olumlu olduğu; alınan eğitimin mesleki yeterliliklerine katkısının olduğu; öğrencilerin aldıkları eğitim ile sektöre uyum sağlamalarının kolaylaştığı düşüncesine yöneldiği; uygulamalı eğitim ile bireylerin okul olanaklarının eğitim açısından beklentilerinin karşılandığına yönelik olan tutumlarının artmış olduğu tespit edilmiştir. Bu proje, yayıncılık sektörüne donanımlı gençler yetiştirmek için Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinde uygulama biriminin gerekliliğini ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

Öne Çıkan Bulgular ve Katkılar (Highlights)

- Uygulama biriminin mesleki deneyim için gerekliliği
- Uygulama biriminin mesleki yeterlilik kazandırmasına katkısı
- Okul olanaklarının eğitime katkısı

3. LİTERATÜR VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE (LITERATURE AND CONCEPTUAL FRAMEWORK)

Türkiye'de iletişim eğitiminin yapısı ve amaçları uzun süredir kuramsal bilgi ile mesleki uygulama arasındaki ilişkinin nasıl kurulacağı üzerinden tartışılmaktadır. Tokgöz (2003), Türkiye'de iletişim eğitiminin elli yıllık gelişimini tarihsel bir çerçevede değerlendirerek alanın kurumsallaşma sürecini ortaya koymaktadır [1]. Dağtaş (2003) gazetecilik eğitimi özelinde kuram ve uygulama ikilemini iletişim fakültelerinin temel tartışma alanlarından biri olarak ele almaktadır [2]. Şeker ve Şeker (2011) ise iletişim eğitimi veren kurumlarla medya sektörü arasındaki kopukluğu, programların niteliğini ve mezunların istihdam sorunlarını temel sorun alanları arasında değerlendirmektedir [3]. Bu çalışmalar birlikte ele alındığında, iletişim eğitiminde kuramsal bilgi ile uygulama deneyiminin birbirinden kopuk değil, tamamlayıcı bir yapı içinde yürütülmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

İletişim eğitiminin farklı paydaşlar açısından değerlendirilmesi de uygulamalı eğitimin önemini görünür kılmaktadır. Atabek ve Şendur Atabek'in (2014) 149 akademisyen, 112 iletişim öğrencisi ve 48 meslek mensubunu kapsayan araştırmasında, üç grubun da uygulamalı derslerin ve yüksek teknolojik olanakların artırılmasına yüksek düzeyde olumlu yaklaştıkları görülmüştür [4]. Can (2018) ise iletişim eğitiminin yapısı gereği sektörle iç içe olması gerektiğini vurgulamakta ve akademi ile sektör beklentilerini karşılaştırarak iş birliğinin önemine dikkat çekmektedir [5]. Bu bulgular, uygulama altyapısı ve sektörle temasın iletişim eğitiminin yalnızca tamamlayıcı unsurları değil, eğitimin niteliğini doğrudan etkileyen bileşenleri olarak ele alınabileceğini göstermektedir.

Radyo, Televizyon ve Sinema eğitimi açısından uygulama olanakları daha özel bir önem taşımaktadır. Altay ve Kavuran (2021), Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerindeki uygulamalı dersleri fiziki ve teknik altyapı ile birlikte incelemiş; bazı üniversitelerde uygulamalı derslerin çok az olduğunu veya hiç bulunmadığını, uygulamalı derslerin yürütülmesinde altyapı ve donanım sorunlarının belirleyici olabildiğini ortaya koymuştur [6]. Bu sonuçlar, kamera, ışık, ses, kurgu, stüdyo ve reji gibi üretim süreçlerinin yalnızca kuramsal anlatımla

sınırlandırılmaması ve öğrencilerin doğrudan üretime katılabilecekleri teknik ortamların sağlanması gerektiğine ilişkin tartışmayı güçlendirmektedir.

Üniversite televizyonları ve uygulama birimleri, iletişim eğitimini gerçek üretim süreçlerine yaklaştıran önemli eğitim ortamlarıdır. Nizam ve Bağcı (2016), Fırat TV ve Kampüs TV örnekleri üzerinden üniversite televizyonlarını doğrudan "uygulama birimi" olarak incelemiş ve araştırmalarında temel veri toplama yöntemi olarak anket kullanmıştır [7]. Çalışmanın Radyo, Televizyon ve Sinema eğitimi ile üniversite televizyonlarının uygulama işlevini birlikte ele alması, Düzce Üniversitesi Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde kurulan yayın stüdyolarının eğitimsel rolünü karşılaştırmalı biçimde tartışmak açısından özellikle önemlidir. Uygulamalı eğitimin bir diğer boyutu, öğrencilerin sektör deneyimine yaklaşmasını sağlayan staj ve iş birliği mekanizmalarıdır. Coşkun ve Gürer (2020), iletişim eğitiminde stajı sektör ve eğitim kurumu bağlamında inceleyerek öğrencilerin staj deneyimleri ile kurum-sektör ilişkisinin geliştirilmesi gereğini tartışmaktadır [8]. Müfredat açısından Tüzün (2023), Türkiye'deki iletişim fakültelerinin ders programlarını teorik, pratik ve teknik dersler bakımından incelemiş; devlet üniversitelerinde teorik derslerin AKTS ağırlığının daha yüksek, uygulamalı ve teknik derslerin ağırlığının ise görece daha düşük olduğunu göstermiştir. Bu çalışmalar, uygulama alanlarının ve sektörle temasın müfredatın pratik boyutunu destekleyen temel araçlar olduğunu göstermektedir.

Uluslararası düzeyde de gazetecilik ve medya eğitiminde mesleki becerilerin güncel medya ortamının ihtiyaçlarıyla birlikte geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. UNESCO'nun "Model Curricula for Journalism Education" çalışması, teknolojik dönüşüm ve değişen medya koşulları karşısında gazetecilik programlarının yeni bilgi ve beceri alanlarına uyarlanmasını amaçlamaktadır (2013) [9]. UNESCO'nun 2024 yılında yayımladığı "The Criteria for Excellence in Journalism Education" çerçevesi de gazetecilik eğitiminin insan hakları, etik, uygulama, müfredat niteliği ve sektörel dönüşümlere uyum gibi boyutlarını birlikte değerlendiren ölçütler sunmaktadır (2024) [10]. Bu uluslararası çerçeve, yayın stüdyosu gibi uygulama ortamlarının yalnızca teknik beceri kazanımı açısından değil, öğrencinin mesleki sorumluluk ve üretim süreçlerini deneyimlemesi açısından da değerlendirilmesine olanak vermektedir. Bu literatür çerçevesinde mevcut araştırma; iletişim eğitimindeki kuram-uygulama tartışmasını, Radyo Televizyon ve Sinema öğrencilerinin doğrudan bir yayın stüdyosunda gerçekleştirdikleri uygulama deneyimi üzerinden ele almaktadır. Çalışmanın ayırt edici yönü, aynı öğrenci grubunun uygulama öncesi ve sonrasındaki mesleki gelişim, sektöre uyum, okul olanakları, bölüm memnuniyeti ve istihdam beklentilerine ilişkin tutumlarını karşılaştırmasıdır. Böylece çalışma, uygulama biriminin öğrencilerin eğitim ve meslek algılarındaki değişimle nasıl birlikte seyrettiğini göstermeyi amaçlamaktadır.

4. ANALİTİK ÇALIŞMA VE KONU (ANALYTICAL STUDY AND SUBJECT)

Radyo Televizyon ve Sinema bölümü öğrencilerinin niteliğini artırmak ve uygulama yapma gereksinimlerini tatmin etmek, öğrencilerin film üretmelerini, televizyon altyapısını öğrenmelerini, mesleki deneyim kazanmalarını ve sektörde iş imkânlarını değerlendirebilmelerini sağlamak açısından lisans döneminde uygulamanın oldukça büyük önem taşıdığını göstermesi açısından çalışma önem arz etmektedir.

5. MATERYAL VE METOD (MATERIALS AND METHODS)

Çalışmada veri toplama aracı olarak öğrencilerin tutumlarını betimlemeye yönelik anket araştırma materyali kullanılmıştır [11]. Anket iki ayrı kapalı uçlu soru formatında oluşturularak 15 katılım derecesini

belirlemeye yönelik, 3 adette şıklı olmak üzere 18 sorudan oluşmaktadır. Çalışma, bilgilerin sağlanması ve kullanılması yönünden karma araştırma paradigması özelliği taşımaktadır. Anket formu hazırlandıktan sonra, Düzce Üniversitesi Radyo Televizyon öğrencileri üzerinde ön test yapılmıştır. Ön testte, soruların anlaşılma düzeyi, tekrarlanan veya eksik sorular-şıklar tekrar düzenlenerek ankete son şekli verilmiştir. Anket uygulamadan önce ve sonrasında iki kere uygulanarak uygulamanın öğrencilerde meydana getirdiği değişim oranı yer almaktadır. Çalışma grubu tek bir gruptan oluşmaktadır ve aynı deneklere aynı ölçme aracı olan anket uygulandığı için deneysel araştırma türü olan zayıf deneysel tek grup ön test-son test deseni kullanılmıştır [11].

6. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSION)

Tablo 1'de çalışma grubunu oluşturan 20 bireyin radyo, televizyon ve sinema eğitimi almaya yönelten temel faktörler incelendiğinde, idealindeki meslek olması faktörü eğitimden önce %45 ve eğitimden sonra %60 ile en yüksek orana sahiptir. Çalışma grubunun eğitim öncesindeki değerlendirmelerine göre puanın bu bölüme yetmesi, kendini ifade edebileceği en uygun bölüm olması ve saygın meslek olması seçenekleri %15 ile eşit orana sahiptir. Eğitimden sonra ise puanın bu bölüme yetmesi ve saygın bir meslek olması seçeneklerinin oranları azalarak %5 ile en düşük orana sahipken, kendini ifade edebileceği bölümün olması seçeneği %15'ten %20'ye yükselmiştir. İş olanağı fazlalığı faktörü ise eğitimden önce ve sonra da %10 ile oranını korumuştur. Ayrıca çalışma grubu eğitimden önce ve sonra da diğer seçeneğine yönelmemiştir. Bu duruma göre çalışmada uygulanan eğitim ile idealindeki meslek olması ve kendini ifade edebileceği en uygun bölüm olması seçenekleri artış gösterirken puanın bu bölüme yetmesi ve saygın bir meslek olması seçeneklerinde azalış olmuştur.

Tablo 1. 20 bireyin radyo, televizyon ve sinema eğitimi almaya yönelten temel faktörlerine ait ön ve son testteki değerlendirme frekansları
(Table 1. Evaluation frequencies from the pre- and post-tests regarding the primary factors that led 20 individuals to pursue education in radio, television, and cinema)

Seçenek	Pre-test Frequency (%)	Last Test Frequency (%)
İdealindeki Meslek Olması	9 (%45)	12 (%60)
Puanının Bu Bölüme Yetmesi	3 (%15)	1 (%5)
Kendini İfade Edebileceği En Uygun Bölüm Olması	3 (%15)	4 (%20)
Saygın Meslek Olması	3 (%15)	1 (%5)
İş Olanağı Fazlalığı	2 (%10)	2 (%10)
Diğer	0	0
Toplam	20 (%100)	20 (%100)

Tablo 2'de çalışma grubunu oluşturan 20 bireyin eğitimden önce %85 ve eğitimden sonra %95'inde radyo, televizyon ve sinema eğitiminden en önemli beklentisinin mesleği öğrenmek ve sektörde çalışmaya zemin hazırlamaktır. Akademik kariyere zemin hazırlama seçeneği eğitimden önce ve sonra da seçilmemiştir. Üniversite mezunu olma beklentisi ise eğitimden önce 2 birey tarafından seçilerek %10'luk bir orana sahipken eğitimden sonra hiçbir birey tarafından tercih edilmemiştir. Beklenti yok seçeneği ise eğitimden önce 1 birey tarafından seçilerek %5'lik bir orana sahipken eğitimden sonra tercih edilmemiştir. Öte yandan diğer seçeneği eğitimden önce seçilmemiş iken eğitimden sonra 1 birey tarafından seçilmiştir. Buna göre mesleği öğrenmek ve sektörde çalışmaya zemin hazırlamak ve diğer seçenekleri eğitimden sonra artış gösterse de üniversite mezunu olmak ve beklentinin olmaması seçenekleri eğitimden sonra seçilmemiştir.

Tablo 2. 20 bireyin radyo, televizyon ve sinema eğitiminden en önemli beklentilerine ait ön ve son testteki değerlendirme frekansları
(Table 2. Evaluation frequencies from the pre-and post-tests regarding the primary factors that led 20 individuals to pursue education in radio, television, and cinema)

Seçenek	Pre-test Frequency (%)	Last Test Frequency (%)
Mesleği öğrenmek ve sektörde çalışmaya zemin hazırlamak	17 (%85)	19 (%95)
Akademik kariyere zemin hazırlamak	0	0
Üniversite mezunu olmak	2 (%10)	0
Beklenti yok	1 (%5)	0
Diğer	0	1 (%5)
Toplam	20 (%100)	20 (%100)

Tablo 3 incelendiğinde çalışma grubunun mezun olduktan sonra medya sektöründe çalışma düşüncelerine göre eğitimden önce %75 ve eğitimden sonra %90 oranı ile düşünüyor seçeneği en yüksek oranı almıştır. Eğitimden önce %5 oran ile medya sektöründe çalışmayı düşünmüyor seçeneği eğitimden sonra hiçbir birey tarafından seçilmemiştir. Fikir yok / kararsız seçeneği ise eğitimden önce %20 iken eğitimden sonra %10 oranına düşmüştür. Buna göre çalışmadaki eğitim ile bireylerin sektörde çalışma düşünceleri artarken düşünmeme ve kararsız olma durumları azalmıştır.

Tablo 3. 20 bireyin mezun olduktan sonra medya sektöründe çalışma düşüncelerine ait ön ve son testteki değerlendirme frekansları
(Table 3. Evaluation frequencies from the pre- and post-tests regarding the intentions of 20 individuals to work in the media sector after graduation)

Seçenek	Pre-test Frequency (%)	Last Test Frequency (%)
Düşünüyor	15 (%75)	18 (%90)
Düşünmüyor	1 (%5)	0
Fikri Yok / Kararsız	4 (%20)	2 (%10)
Toplam	20 (%100)	20 (%100)

Tablo 4. 20 bireye ait ön test anket değerlendirme frekansları
(Table 4. Pre-test questionnaire evaluation frequencies for 20 individuals)

No	Madde	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1	Aldığım Derslerin Mesleki Gelişimime Olumlu Yönde Katkısı Vardır	5(%25)	7(%35)	4(%20)	3(%15)	1(%5)
2	Tekrar Tercih Yapma İmkânım Olsa Yine Bu Bölümü Seçerdim	1(%5)	0	11(%5)	5(%25)	3(%15)
3	Uygulama Birimlerinde Yapılan Uygulamalar Yeterli Düzeydedir	3(%15)	8(%40)	7(%35)	2(%10)	0
4	Aldığım Eğitim, Sektöre Uyum Sağlamamı Kolaylaştırmaktadır	2(%10)	11(%5)	1(%5)	3(%15)	3(%15)
5	Hocalarımız Bizleri Sektöre Tam Donanımlı Olarak Hazırlamaktadır	3(%15)	7(%35)	8(%40)	1(%5)	1(%5)
6	Okul Olanakları Eğitimim Açısından Beklentilerimi Karşılamaktadır	3(%15)	9(%45)	7(%35)	1(%5)	0
7	Bölümdeki Derslerin İçeriği Kuramsal Olarak Yeterlidir	3(%15)	6(%30)	6(%30)	5(%25)	0
8	Mezun Olunca, Medya Sektöründe İş Bulabileceğime İnanıyorum	4(%20)	5(%25)	9(%45)	1(%5)	1(%5)
9	Bu Fakülte ve Bu Bölümde Okuduğum İçin Memnunum	1(%5)	3(%15)	8(%40)	6(%30)	2(%10)
10	Dersler Daha Çok Uygulamalı (Pratiğe Dönük) Olmalıdır	2(%10)	0	0	3(%15)	15(%75)
11	Ders Programlarının İçerikleri Yeniden Gözden Geçirilmelidir	0	0	4(%20)	7(%35)	9(%45)
12	Sektörün Talepleri Doğrultusunda Eğitim Olmalıdır	0	1(%5)	4(%20)	6(%30)	9(%45)
13	İletişim Fakültesi Sektör İş Birlikleri Arttırılmalıdır	0	0	2(%10)	6(%30)	12(%60)
14	Medyada sadece iletişim mezunları istihdam edilmelidir	3(%15)	0	5(%25)	4(%20)	8(%40)
15	Bölümün istihdam alanı yeterlidir	7(%35)	5(%25)	6(%30)	2(%10)	0

Tablo 5. 20 bireye ait son test anket değerlendirme frekansları (yüzdeleri)
(Table 5. Post-test questionnaire evaluation frequencies (percentages) for 20 individuals)

No	Madde	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1	Aldığım derslerin mesleki gelişimime olumlu yönde katkısı vardır	0	0	1(%5)	6(%30)	13(%65)
2	Tekrar tercih yapma imkânım olsa yine bu bölümü seçerdim	0	0	3(%15)	5(%25)	12(%60)
3	Uygulama birimlerinde yapılan uygulamalar yeterli düzeydedir	0	0	2(%10)	4(%20)	14(%70)
4	Aldığım eğitim, sektöre uyum sağlamamı kolaylaştırmaktadır	0	0	2(%10)	7(%35)	11(%55)
5	Hocalarımız bizleri sektöre tam donanımlı olarak hazırlamaktadır	0	0	1(%5)	5(%25)	14(%70)
6	Okul olanakları eğitimim açısından beklentilerimi karşılamaktadır	0	0	2(%10)	12(%60)	6(%30)
7	Bölümdeki derslerin içeriği kuramsal olarak yeterlidir	0	2(%10)	6(%30)	9(%45)	3(%15)
8	Mezun olunca, medya sektöründe iş bulabileceğime inanıyorum	0	0	10(%50)	6(%30)	4(%20)
9	Bu fakülte ve bu bölümde okuduğum için memnunum	0	0	4(%20)	10(%50)	6(%30)
10	Dersler daha çok uygulamalı (pratiğe dönük) olmalıdır	0	0	0	4(%20)	16(%80)
11	Ders programlarının içerikleri yeniden gözden geçirilmelidir	0	2(%10)	6(%30)	4(%20)	8(%40)
12	Sektörün talepleri doğrultusunda eğitim olmalıdır	0	0	1(%5)	4(%20)	15(%75)
13	İletişim Fakültesi sektör işbirlikleri arttırılmalıdır	0	0	3(%15)	2(%10)	15(%75)
14	Medyada sadece iletişim mezunları istihdam edilmelidir	2(%10)	0	5(%25)	7(%35)	6(%30)
15	Bölümün istihdam alanı yeterlidir	0	2(%10)	12(%60)	6(%30)	0

Tablo 6. 20 bireye ait ön test ve son test anket değerlendirme frekansları (yüzdeleri)
(Table 6. Frequencies (percentages) of pre-test and post-test questionnaire evaluations for 20 individuals)

Madde	Sıra	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1. Aldığım derslerin mesleki gelişimime olumlu yönde katkısı vardır	Önce	5(%25)	7(%35)	4(%20)	3(%15)	1(%5)
	Sonra	0	0	1(%5)	6(%30)	13(%65)
2. Tekrar tercih yapma imkânım olsa yine bu bölümü seçerdim	Önce	1(%5)	0	11(%55)	5(%25)	3(%15)
	Sonra	0	0	3(%15)	5(%25)	12(%60)
3. Uygulama birimlerinde yapılan uygulamalar yeterli düzeydedir	Önce	3(%15)	8(%40)	7(%35)	2(%10)	0
	Sonra	0	0	2(%10)	4(%20)	14(%70)
4. Aldığım eğitim, sektöre uyum sağlamamı kolaylaştırmaktadır	Önce	2(%10)	11(%55)	1(%5)	3(%15)	3(%15)
	Sonra	0	0	2(%10)	7(%35)	11(%55)
5. Hocalarımız bizleri sektöre tam donanımlı olarak hazırlamaktadır	Önce	3(%15)	7(%35)	8(%40)	1(%5)	1(%5)
	Sonra	0	0	1(%5)	5(%25)	14(%70)
6. Okul olanakları eğitimim açısından beklentilerimi karşılamaktadır	Önce	3(%15)	9(%45)	7(%35)	1(%5)	0
	Sonra	0	0	2(%10)	12(%60)	6(%30)
7. Bölümdeki derslerin içeriği kuramsal olarak yeterlidir	Önce	3(%15)	6(%30)	6(%30)	5(%25)	0
	Sonra	0	2(%10)	6(%30)	9(%45)	3(%15)
8. Mezun olunca, medya sektöründe iş bulabileceğime inanıyorum	Önce	4(%20)	5(%25)	9(%45)	1(%5)	1(%5)
	Sonra	0	0	10(%50)	6(%30)	4(%20)
9. Bu fakülte ve bu bölümde okuduğum için memnunum	Önce	1(%5)	3(%15)	8(%40)	6(%30)	2(%10)
	Sonra	0	0	4(%20)	10(%50)	6(%30)
10. Dersler daha çok uygulamalı (pratiğe dönük) olmalıdır	Önce	2(%10)	0	0	3(%15)	15(%75)
	Sonra	0	0	0	4(%20)	16(%80)
11. Ders programlarının içerikleri yeniden gözden geçirilmelidir	Önce	0	0	4(%20)	7(%35)	9(%45)
	Sonra	0	2(%10)	6(%30)	4(%20)	8(%40)
12. Sektörün talepleri doğrultusunda eğitim olmalıdır	Önce	0	1(%5)	4(%20)	6(%30)	9(%45)
	Sonra	0	0	1(%5)	4(%20)	15(%75)
13. İletişim Fakültesi sektör iş birlikleri arttırılmalıdır	Önce	0	0	2(%10)	6(%30)	12(%60)
	Sonra	0	0	3(%15)	2(%10)	15(%75)
14. Medyada sadece iletişim mezunları istihdam edilmelidir	Önce	3(%15)	0	5(%25)	4(%20)	8(%40)
	Sonra	2(%10)	0	5(%25)	7(%35)	6(%30)
15. Bölümün istihdam alanı yeterlidir	Önce	7(%35)	5(%25)	6(%30)	2(%10)	0
	Sonra	0	2(%10)	12(%60)	6(%30)	0

Tablo 6 incelendiğinde 20 bireyin 15 maddeden oluşan 5'li Likert tipi ankete verdikleri yanıtlar eğitimden önce ve eğitimden sonra olarak katılım derecesine göre değerlendirilmiştir.

Anketteki birinci maddeye göre eğitimden önce %25 oranında kesinlikle katılmıyorum ve %35 oranında katılmıyorum seçenekleri seçilirken eğitimden sonra bu seçenekler hiçbir birey tarafından seçilmemiştir. Ayrıca kararsızım seçeneği eğitimden önce %20 iken eğitimden sonra %5 oranına düşmüştür. Öte yandan eğitimden önce %15 oranında katılıyorum ve %5 oranında kesinlikle katılıyorum seçilirken eğitimden sonra sırası ise %30 ve %65 oranına yükselmiştir. Buna göre bireylerin eğitimden önce aldıkları derslerin mesleki gelişime etkisinin olumlu olduğu düşüncesi en az iken eğitim ile çalışma grubundaki 13 birey kesinlikle katılıyorum olarak fikirlerini değiştirmiştir.

Anketin ikinci maddesine göre eğitimden önce %5 oranında kesinlikle katılmıyorum iken eğitimden sonra hiçbir birey bunu seçmemiştir. Eğitimden önce en yüksek oran %55 ile kararsızım iken eğitimden sonra bu oran %15'e düşmüştür. Katılıyorum seçeneği eğitimden önce ve sonra da %25 oranında sabit kalmıştır. Eğitimden önce %15

oranında kesinlikle katılıyorum seçilirken eğitimden sonra bu oran %60 olarak en yüksek değere ulaşmıştır. Buna göre eğitim ile çalışma grubunun fikirleri değişerek grubun yarısından fazlası tekrar tercihinde bu bölümü seçeceğini belirtmiştir.

Anketin üçüncü maddesine göre eğitimden önce en yüksek oran %40 ile katılmıyorum iken eğitimden sonra hiçbir birey bu seçeneği işaretlememiştir. Eğitimden önceki en yüksek ikinci oran kararsızım ile %35 iken eğitimden sonra %10 oranına düşmüştür. Eğitimden önce 3 öğrenci bu maddeye kesinlikle katılmıyor iken eğitimden sonra bu seçenek seçilmemiştir. Öte yandan, eğitimden önce en düşük oranlardan biri olan %10 ile katılıyorum seçeneği eğitimden sonra %20'ye yükselmiştir. Ayrıca hiçbir birey eğitimden önce uygulama birimlerinin yeterli olduğuna kesinlikle katılmazken, eğitimden sonraki en yüksek oran %70 ile bu seçenektedir. Buna göre çalışmadaki eğitimin uygulama birimlerinde yapılan uygulamaların yeterliliklerine olan düşünceyi %70 oranına kadar artırmıştır.

Anketin dördüncü maddesine göre eğitimden önce en yüksek değer kesinlikle %55 ile katılmıyorum iken eğitimden sonra hiçbir birey bu seçeneği seçmemiştir. Kesinlikle katılmıyorum seçeneği eğitimden önce 2 birey tarafından seçilmesine rağmen eğitimden sonra hiçbir birey seçmemiştir. Öte yandan, kararsızım %5'ten %10'a, katılıyorum %15'ten %35'e ve kesinlikle katılıyorum seçeneği %15'ten %55'e eğitimden sonra yükselmiştir. Eğitimden sonraki en yüksek orana göre, çalışmadaki eğitimin bireylerin aldıkları eğitim ile sektöre uyum sağlamalarının kolaylaştığı düşüncesine yönelmesini sağladığı yorumu yapılabilir.

Literatürle Tartışma: Eğitim sonrasında öğrencilerin "aldığım eğitim, sektöre uyum sağlamamı kolaylaştırmaktadır" ifadesine yönelik olumlu tutumlarının belirgin biçimde artması, iletişim eğitiminde akademi-sektör ilişkisinin önemini vurgulayan çalışmalarla birlikte değerlendirilebilir. Can (2018), iletişim eğitiminin sektörle iç içe olması gerektiğini ve akademi ile sektör arasındaki beklentilerin karşılaştırılmasının önem taşıdığını belirtmektedir [5]. Coşkun ve Gürer (2020) de stajı öğrenciyi mesleki ortamla buluşturan ve eğitim kurumu ile medya sektörü arasındaki ilişkiyi güçlendirebilecek bir uygulama alanı olarak incelemektedir [8]. Bu bağlamda mevcut bulgu, yayın stüdyosunda gerçekleştirilen uygulama sonrasında öğrencilerin sektörel uyum algısındaki olumlu değişimi göstermektedir; ancak kontrol grubu bulunmadığı için bu değişimin yalnızca uygulamadan kaynaklandığı yönünde nedensel bir sonuç kurulmamıştır.

Anketin beşinci maddesine göre eğitimden önce %40 ile kararsızım seçeneği eğitimden sonra %5 oranına düşmüştür. Eğitimden önce %35 ile katılmıyorum ve %15 ile kesinlikle katılmıyorum seçenekleri eğitimden sonra 0'a düşmüştür. Öte yandan, eğitimden önce %5 oranında olan katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçenekleri eğitimden sonra sırasıyla %25 ve %70'e yükselmiştir. Değerlere göre çalışmadaki eğitim ile bireyler, hocaların sektöre tam donanımlı olduğu düşüncesi %65 oranında artarak eğitimin bireyler üzerinde yaptığı değişiklik sayısal olarak görülmektedir.

Anketin altıncı maddesine göre eğitimden önce %45 oranında bireyler okul olanaklarının eğitim açısından beklentilerini karşıladığına katılmaz iken eğitimden sonra bu oran 0'a düşmüştür. Eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum %15 ve kararsızım %35 oranında iken eğitimden sonra sırası ile 0 ve %10'a oran düşmüştür. Öte yandan bireyler eğitimden önce %5 ile katılıyorum ve 0 ile kesinlikle katılıyorum seçeneklerini seçerken eğitimden sonra en yüksek %60 ile katılıyorum ve %30 ile kesinlikle katılıyorum seçenekleri oranları artmıştır. Değerlere göre eğitim ile bireylerin okul olanaklarının eğitim açısından beklentilerinin karşılandığına yönelik olan tutumu artmıştır.

Literatürle Tartışma: Okul olanaklarının öğrencilerin eğitim beklentilerini karşıladığına ilişkin olumlu tutumdaki artış, Radyo Televizyon ve Sinema eğitiminde fiziksel ve teknik altyapının önemini vurgulayan araştırmalar açısından dikkat çekicidir. Altay ve Kavuran (2021), uygulamalı derslerin yürütülmesini fiziki ve teknik altyapı koşullarıyla birlikte ele almakta ve bazı programlarda uygulama olanaklarının sınırlı olduğunu göstermektedir [6]. Njuguna'nın (2020) beş üniversiteden 182 kitle iletişimi öğrencisiyle yaptığı araştırmada da eğitim faktörlerinin çevrimiçi gazetecilik öz-yeterliliğindeki varyansın %29.7'sini açıkladığı ve öğretim tesislerinin öz-yeterlilikle pozitif ilişkili olduğu bulunmuştur [12]. Düzce Üniversitesi örneğinde stüdyo ve reji altyapısının kurulmasının ardından okul olanaklarına ilişkin olumlu yanıtların artması, uygulama altyapısının öğrenci deneyiminde karşılık bulduğu şeklinde yorumlanabilir.

Anketteki yedinci madde için eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum seçeneğinden kesinlikle katılıyorum seçeneğine sırasıyla %15, %30, %30, %25 ve 0 değerlerini alırken, eğitimden sonra kesinlikle katılmıyorum 0 ve katılmıyorum %10 oranına düşmüştür. Öte yandan %45 ile katılıyorum ve %15 ile kesinlikle katılıyorum seçenekleri artmıştır. Kararsızım seçeneği ise eğitimden önce ve sonra da %30 ile oranını korumuştur. Bireylerin katılımlarına göre çalışmadaki eğitim bölümdeki derslerin içeriğinin kuramsal olarak yeterli görülmesine yönelik olumlu bir değişim gösterse de kararsız bireylerin sayısı değişmemiştir.

Anketin sekizinci maddesi için eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum %20 ve katılmıyorum %25 oranında iken eğitimden sonra bu seçenekler seçilmemiştir. Öte yandan, eğitimden önce ve sonra da en yüksek orana sahip olan kararsızım seçeneği %45 iken %50 oranına yükselmiştir. Ayrıca, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçenekleri eğitimden önce %5 iken eğitimden sonra sırasıyla %30 ve %20 oranına yükselmiştir. Değerlendirmelere göre, eğitim ile anketin bu maddesine olan tutum olumlu yönde artış gösterse de kararsızım seçeneği eğitimden sonra grubun yarısı tarafından seçilmiştir.

Anketin dokuzuncu maddesine göre eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum %5 ve katılmıyorum %15 iken eğitimden sonra bu seçenekler bireyler tarafından seçilmemiştir. Eğitimden önce en yüksek orana %40 ile kararsızım seçeneği sahipken, eğitimden sonra bu oran %20'ye düşmüştür. Öte yandan, eğitimden önce katılıyorum %30 ve kesinlikle katılıyorum %10 iken, eğitimden sonra sırasıyla %50 ve %30'a oranlar artış göstermiştir. Değerlere göre, eğitimden sonra çalışma grubunun yarısının "katılıyorum" seçeneğini tercih etmesi, eğitim ile bireylerin bu fakülte ve bu bölümde okudukları için memnun oldukları düşüncesinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Anketin onuncu maddesi için eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum %10, katılıyorum %15 ve en yüksek oran ile kesinlikle katılıyorum %75 değerlerini alırken eğitimden sonra katılıyorum %20 ve kesinlikle katılıyorum %80 oranına ulaşmıştır. Eğitimden önce ve sonra da bireylerin çoğunluğunun derslerin daha çok uygulamalı olması gerektiği düşüncesine kesinlikle katıldığı görülmektedir.

Literatürle Tartışma: Öğrencilerin eğitim öncesinde de sonrasında da derslerin daha çok uygulamaya dönük olması gerektiğine yüksek düzeyde katılması, Türkiye'de iletişim eğitimi literatüründeki kuram-uygulama tartışmasıyla örtüşmektedir. Dağtaş (2003) kuram ve uygulama ikilemini gazetecilik eğitiminin temel meselelerinden biri olarak ele alırken, Şeker ve Şeker (2011) iletişim eğitimi veren kurumlarla medya sektörü arasındaki kopukluğu temel sorunlardan biri olarak değerlendirmektedir [2 ve 3]. Atabek ve Şendur Atabek'in (2014) araştırmasında da öğrenciler, akademisyenler ve meslek mensuplarının uygulamalı derslerin artırılmasına yüksek düzeyde olumlu yaklaşmaları bu talebin farklı paydaşlar tarafından paylaşıldığını göstermektedir [4].

Anketin on birinci maddesi, eğitimden önce kararsızım %20, katılıyorum %35 ve kesinlikle katılıyorum %45 oranında iken eğitimden sonra 2 birey katılmıyorum ve 6 birey kararsızım seçeneği seçerek oranlarda artış olurken katılıyorum %20 ve kesinlikle katılıyorum %40 oranına azalmıştır. Buna göre, çalışmadaki eğitimin ders programlarının içeriklerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği ifadesine kesinlikle katılma durumu eğitimden önce ve sonra da en yüksek oranı gösterse de eğitimden sonra %5 oranında azalma olmuştur.

Anketin on ikinci maddesi eğitimden önce katılmıyorum %5, kararsızım %20 ve katılıyorum %30 oranında iken eğitimden sonra bu oranlar sırasıyla 0, %5 ve %20'ye düşmüştür. Eğitimden önce %45 ve sonra %75 oranı ile en yüksek değere sahip olan kesinlikle katılıyorum seçeneğine göre bireylerin eğitimden sonra sektörün talepleri doğrultusunda eğitim olması gerektiğine olan inanç 6 birey tarafından daha seçilmiştir.

Literatürle Tartışma: Sektörün talepleri doğrultusunda eğitim verilmesi gerektiğine yönelik güçlü katılım, müfredatın mesleki alanın dönüşümüyle ilişkilendirilmesi gerektiğini gösteren araştırmalarla paraleldir. Can (2018), iletişim eğitiminin sektörle iç içe olması gerektiğine vurgu yaparken; Tüzün (2023) iletişim fakültelerinin müfredatlarında teorik, pratik ve teknik derslerin dağılımını karşılaştırmalı olarak incelemektedir [5 ve 13]. UNESCO'nun model müfredat yaklaşımı da medya teknolojilerindeki ve mesleki pratiklerdeki dönüşüm karşısında programların güncellenmesini öngörmektedir (UNESCO, 2013) [9]. Bu nedenle araştırmada gözlenen artış, öğrencilerin uygulama deneyimi sonrasında sektör beklentilerini eğitim programının önemli bir boyutu olarak daha güçlü değerlendirdiklerini göstermektedir.

Anketin on üçüncü maddesi için eğitimden önce ve sonra da kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum seçenekleri seçilmemiştir. Eğitimden önce kararsızım %10 oranından eğitimden sonra %15'e ve en yüksek oran olan kesinlikle katılıyorum %60'tan %75'e yükselmiş, katılıyorum %30'dan %10 oranına düşmüştür. Her ne kadar eğitimden önce ve sonra da bireylerin İletişim Fakültesi sektör iş birliklerinin artırılması gerektiği düşüncesine olan kesinlikle katılma durumu en yüksek olsa da olumlu tutumu ifade eden katılıyorum seçeneği tercih etme oranı azalmıştır.

Literatürle Tartışma: Üniversite-sektör iş birliğinin artırılmasına yönelik yüksek katılım, iletişim eğitiminin yalnızca sınıf içi derslerle sınırlı olmayan bir yapı gerektirdiğine işaret etmektedir. Atabek ve Şendur Atabek'in (2014) araştırmasında öğrenci, akademisyen ve meslek mensuplarının uygulamalı dersler ve teknolojik olanaklar konusundaki ortak olumlu tutumları dikkat çekmektedir [4]. Can (2018) akademi ve sektör beklentilerini birlikte ele alırken, Coşkun ve Gürer (2020) staj bağlamında eğitim kurumu-medya sektörü ilişkisinin geliştirilmesine odaklanmaktadır [5]. Bu literatür, uygulama merkezlerinin sektör profesyonelleriyle atölye, mentorluk, ortak üretim ve staj bağlantıları geliştirmesinin eğitim sürecini destekleyebileceğini düşündürmektedir.

Anketin on dördüncü maddesi için eğitimden önce ve sonra 0 ile katılmıyorum ve %25 ile kararsızım seçeneklerinin oranlarını korumuştur. Eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum %15 ve kesinlikle katılıyorum %40 oranında iken, eğitimden sonra sırasıyla %10 ve %30 oranlarına katılım düşmüştür. Öte yandan, eğitimden önce katılıyorum seçeneği %20 iken eğitimden sonra %35 oranında seçilerek en yüksek değere sahiptir. Değerler göz önünde bulundurulduğunda, ifadeye için seçilen katılım derecesi eğitimden önce ve sonra da yüksektir. Buna göre eğitim ile medyada sadece iletişim mezunları istihdam edilmelidir düşüncesine karşı olan katılım derecesi sayısal olarak çok artmamıştır.

Anketin son maddesi için eğitimden önce kesinlikle katılmıyorum %35 ve katılmıyorum %25 oranında iken eğitimden sonra sırası ile 0 ve %10'a bu oran düşmüştür. Eğitimden önce bireylerin %30'u kararsızım seçeneği seçerken eğitimden sonra %60 oranı ile en yüksek katılım derecesine sahiptir. Ayrıca eğitimden önce katılıyorum seçeneği %10 iken eğitimden sonra %30'a yükselmiştir. Değerlere göre eğitimden sonra bireylerin yarısından çoğu bölümün istihdam alanının yeterli olduğuna karşı düşünceleri kararsızlık gösterirken, kesinlikle katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum dereceleri hiçbir birey tarafından seçilmemiştir.

Literatürle Tartışma: Bölümün istihdam alanının yeterliliği konusunda son testte kararsızlığın yüksek kalması, öğrencilerin mesleki gelişim algısındaki olumlu değişime rağmen işgücü piyasasına ilişkin belirsizliğin sürdüğünü göstermektedir. Uzun (2007), iletişim eğitimi kontenjanları ile sektörün istihdam kapasitesi arasında ciddi bir dengesizlik bulunduğunu tartışmaktadır [14]. Şeker ve Şeker (2011) de iletişim eğitimi almış mezunların istihdam sorununu alanın temel problemlerinden biri olarak değerlendirmektedir [3]. Dolayısıyla uygulama merkezlerinin mesleki beceri kazandırma işlevinin, kariyer planlama, sektör bağlantıları ve mezuniyet sonrası geçiş mekanizmalarıyla desteklenmesi önemli görünmektedir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Türkiye'de medya ve yayıncılık eğitimine ilişkin sorunlar yıllardır öğrenciler, akademisyenler ve sektör çalışanları arasında önemli bir tartışma alanı oluşturmaktadır. Medya sektörü bu mesleğin en iyi usta-çırak ilişkisi içinde öğrenilebileceği görüşünü savunmaktadır. Öğrenciler sektörde iş bulmakta, bir tarafa staj yapacak yer bulmakta bile zorluk çekmektedir. Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü 2018-2019 yılında ilk öğrencilerini almıştır. Ancak uygulama merkezi henüz olmayan bölüm öğrencileri uygulama alanında eksiklerini gidememektedir. Bu proje ile, Radyo Televizyon ve Sinema bölümü öğrencilerinin niteliklliliği artırmak ve uygulama yapma gereksinimlerini tatmin etmek, öğrencilerinin film üretmelerini, televizyon alt yapısını öğrenmeleri ve uygulama imkânları dahilinde olanaklar sağlamak; uygulama merkezinde gönüllü çalışan öğrencilerini gerek fakültenin öğretim elemanlarıyla, gerekse sektörün değişik uzmanlık alanlarından profesyonellerle buluşturarak kuramsal ve hizmet içi eğitim vermek, bu alanlarla ilgili çekirdek kadrolar oluşturarak TV yapım-yönetim olanakları sunmak ve bu olanakları giderek yetkinleştirip arttırmaya çalışmak; öğrencilerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası çeşitli ortamlardaki etkinliklerle, karşılıklı deneyimleri sağlamaları amacıyla tasarlanmıştır. Bu proje ile aynı zamanda oluşturulan yayın stüdyosunda Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema öğrencilerine yönelik eğitimler gerçekleştirilmektedir.

Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde kurulan yayın stüdyolarında öğrencilerimiz üretimle tanıştırılarak uygulamalı eğitim fırsatı yakalamışlardır. Proje kapsamında oluşturulan uygulama merkezinde öğrencilere uygulamalı eğitim verilerek uygulama öncesi ve sonrası öğrenim gördükleri alanla ilgili bilgi ve beceri düzeylerini ölçmek; uygulama merkezinin uygulamalı eğitime katkısını ölçek için anket uygulanmıştır. Proje sonunda Radyo-Televizyon Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde kurulan yayın stüdyolarında uygulamalı eğitim gören öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine etkisinin olumlu olduğu; alınan eğitimin mesleki yeterliliklerine katkısının olduğu; bireylerin aldıkları eğitim ile sektöre uyum sağlamalarının kolaylaştığı düşüncesine yöneldiği; uygulamalı eğitim ile bireylerin okul olanaklarının eğitim açısından beklentilerinin karşılandığına yönelik olan tutumunun artmış olduğu

görülmüştür. Bu proje, yayıncılık sektörüne donanımlı gençler yetiştirmek için uygulama biriminin gerekliliğini ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

YAZAR BEYANI (AUTHOR DECLARATION)

Yazarlar, bu çalışmanın yapay zekâ tarafından üretilmediğini, bilimsel içeriğinin ve fikrî sorumluluğunun bütünüyle kendilerine ait olduğunu ve çalışmadan doğabilecek tüm bilimsel, etik, maddi, manevi ve hukuki sonuçlara ilişkin sorumluluğu kabul ettiklerini beyan ederler.

ÇIKAR ÇATIŞMASI (CONFLICT OF INTEREST)

Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

FİNANSAL AÇIKLAMA (FINANCIAL DISCLOSURE)

Bu çalışma, Düzce Üniversitesi BAP-2022.09.08.1321 numaralı Bilimsel Araştırma Projesiyle desteklenmiştir.

ETİK STANDARTLAR BEYANI (DECLARATION OF ETHICAL STANDARDS)

Makalenin yazarları bu çalışmada kullanılan materyal ve yöntemlerin etik kurul izni ve/veya yasal-özel izin gerektirmediğini beyan eder.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

[1] Tokgöz, O., (2003). Türkiye'de iletişim eğitimi: Elli yıllık bir geçmişin değerlendirilmesi. Kültür ve İletişim, 6(11):9-32.
[2] Dağtaş, E., (2003). Gazetecilik eğitiminde kuram ve uygulama ikilemi: Türkiye'deki iletişim fakülteleri üzerine bir araştırma. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Dergisi, 17:143-200.
[3] Şeker, M. ve Şeker, T., (2011). İletişim eğitiminde temel sorunlar ve açmazlar. Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 15, 99-118.
[4] Atabek, Ü. ve Şendur Atabek, G., (2014). İletişim eğitiminde farklı perspektifler: Öğrenciler, akademisyenler ve meslek mensuplarının iletişim eğitimi hakkındaki tutumları. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 2014(38):148-163.
[5] Can, S., (2018). İletişim eğitiminde akademi ve sektör beklentileri üzerine bir araştırma. Humanities Sciences, 13(3):57-73.
[6] Altay, R. ve Kavuran, T., (2021). Radyo Televizyon ve Sinema Bölümlerinde okutulan uygulamalı derslerin sorunları üzerine bir değerlendirme. Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(1):148-165.
[7] Nizam, F. ve Bağcı, C., (2016). Fırat TV ve Kampüs TV örnekleriyle İletişim Fakültesi öğrencilerinin uygulama birimi olarak üniversite televizyonlarına bakışı. The Journal of Academic Social Science, 4(34):106-124.
[8] Coşkun, M. ve Gürer, M., (2020). İletişim eğitiminde staj gerçeği-sektör, eğitim kurumu saha çalışması. Selçuk İletişim, 13(2):942-966.
[9] UNESCO, (2013). Model curricula for journalism education: A compendium of new syllabi. UNESCO.
[10] UNESCO, (2024). The criteria for excellence in journalism education.
[11] Büyüköztürk, S., Çakmak, E., Akgün, O., Karadeniz, S., ve Demirel, F., (2023). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri (34. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

[12] Njuguna, J., (2020). Training factors as predictors of students' self-efficacy beliefs for online journalism practice. IAFOR Journal of Education, 8(2):141-157.
[13] Tüzün, S., (2023). Türkiye'de iletişim eğitimi: Müfredatlar üzerine bir inceleme. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E-Dergisi, 13, 70-90.
[14] Uzun, R., (2007). İstihdam sorunu bağlamında Türkiye'de iletişim eğitimi ve öğrenci yerleştirme. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 25, 117-134.